

Aanbeveling**Uitgave 2020****Woord Vooraf**

Dit normblad vult norm NEM 800 aan en beschrijft de evolutie van de spoorwegen in België.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk I 1804 - 1925		Inhuldiging door de Belgische Staat van de eerste openbare spoorweglijn, als onderdeel van het eerste nationale spoorwegnet op het Europese vasteland. Vervolgens werden vele spoorlijnen aangelegd door talrijke privéspoorwegmaatschappijen. Het tijdperk eindigt net voor de oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vóór periode "a" was er de aanleg van een eerste industriële spoorweg in de kanongietery van Luik (1804) en de eerste industriële spoorlijn (met 90 cm spoorwijdte en een lengte van 1880 m) tussen de steenkoolmijnen van Grand-Hornu en het kanaal Mons - Condé (1830). Onder Koning Leopold I besluit de wet van 1 mei 1834 om een spoorwegnet van 380 km aan te leggen dat België moet verbinden met Frankrijk, Pruisen en Engeland.
Periode a 1835 - 1852	1835 1842 1846 1848	Inhuldiging van de spoorlijn Brussel-Mechelen op 5 mei. Tot 1844 wordt alleen een staatsspoorwegnet uitgebouwd. De Engelse invloed overheerst bij de bouw de spoorweglijnen. Eerste vergunning aan een privémaatschappij voor de bouw van een openbare spoorweglijn: Antwerpen-Gent (spoorwijdte 1,151m) Installatie van de eerste telegraaflijn tussen Antwerpen en Brussel voor de toepassing van het telegrafisch bloksysteem. Eerste toepassing van de Walschaerts-stoomverdeling.
Periode b 1853 - 1870	1853 1860 1866	Oprichting van belangrijke privéspoorwegmaatschappijen en snelle groei van het net. Oprichting van het "Comité Consultatif des Chemins de fer, Postes et Télégraphes" Eerste toepassing van de "Belpaire"- vuurkist. Invoeren van een eenvormig lastenboek voor alle toekomstige concessies.
Periode c 1871 - 1898	1872 1876 1880 - 1900 1885 1889 1893	Ontstaan van de laatste privéspoorwegmaatschappijen; de Staat neemt er al een aantal over. Oprichten van eenvormige gebouwen door de Staatsspoorwegen. Oprichten van de "Compagnie Internationale de Wagons Lits" De Staatsspoorwegen ordenen de locomotieven in "types". Indienstname van pendeltreinen "trains-tramways" rond de grote steden en opening van een groot aantal stopplaatsen. Oprichting van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen NMVB-SNCV. Indienstname van drieassige rijtuigen met groot vermogen "GC". Eerste rijtuigen op draaistellen.
Periode d 1899 - 1913	1896 - 1912 1900 1903 - 1913 1910	Na Belpaire, opnieuw een periode met veel Engelse invloed. Overname van een tweede reeks privé-maatschappijen. Drieassige rijtuigen met groot vermogen en doorloopmogelijkheid "GCI". Sterke toename van het reizigers- en goederenvervoer. Eerste Belgische "Pacific"-locomotief komt in dienst: type "Flamme".
Periode e 1914 - 1925	1914 - 1920 1919 - 1922 1921 1922	Eerste Wereldoorlog; heropbouw van het net; overname van de lijnen in de Oostkantons en aanvoer van veel uit het buitenland afkomstig materieel, vooral Duits. Seininrichting met 3 standen op de grote assen vanuit Brussel. RIV-overeenkomst voor het gebruik van goederenwagens in internationaal verkeer. RIC-overeenkomst: idem, voor rijtuigen en bagagewagens.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk II 1925 - 1945		Oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen: N.M.B.S.W. / S.N.C.F.B. Overheersing door de stoomlocomotief; begin van de elektrificatie. Eenvormige nummering van het rollend materieel.
Periode a 1925 - 1930	1926 1930	Oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen: N.M.B.S.W. – S.N.C.F.B. Op de metalen rijtuigen en de wagens wordt geleidelijk het opschrift C.F.B. - B.S.M. aangebracht. Indienstname van de eerste stoom- en diesel-mechanische motorwagens.
Periode b 1930 – 1940	1931 1935 1936 1938	Hernummering van de stoomlocomotieven met 3- of 4-cijferige getallen. Levering van de eerste reeksen metalen rijtuigen op draaistellen: 11 in 1931, L in 1932, K1 in 1933 en M1 in 1935. Indienstname van de eerste geëlektrificeerde lijn: Brussel-Antwerpen Creatie van het bekende monogram (B). Eerste driedelig diesel-elektrisch stel voor grote snelheden Invoeren van de nieuwe afkorting N.M.B.S. / S.N.C.B.
Periode c 1940 - 1945		Tweede Wereldoorlog. Gebruik van het net voor oorlogsdoeleinden. Inzet van veel en verscheiden materieel op het net.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk III 1945 – 1970		Geleidelijke verdwijning van de stoomtractie, ten voordele van elektrisch- en dieselmaterieel. Nieuwe nummering van het rollend materieel.
Periode a 1945 - 1955	1946 1948 1949 1952 1953 1954 1955	Reorganisatie van het net. Opheffing van veel zijlijnen. Ingebruikneming van de laatste door de NMBS bestelde stoomlocomotieven (type 29). Hernummering van het tractiematerieel met 5- en 6-cijferige getallen. Overname van de laatste privémaatschappijen. Indienstname van de eerste elektrische locomotieven. Ingebruikneming van de Noord-Zuidverbinding in Brussel Afschaffen van de eerste klas in binnenlands verkeer. EUROP-overeenkomst. Levering van de eerste rangeerdiesellocomotieven. Begin van de standaardisatie van het park goederenwagens volgens de UIC-normen. Indienstname van de eerste lijndiesellocomotieven. Aanbrengen van een gele lijn om de afdelingen 1ste klas aan te duiden
Periode b 1955 - 1964	1956 1957 1962	Indienstname van de eerste grote reeksen elektrische locomotieven. Hernummering met 7-cijferige getallen en herschildering in UIC-rood van de goederenwagens. Afschaffen van de 1ste klas in alle treinen; 2de en 3de klas wordt 1ste en 2de klas. Indienstname van de eerste TEE-treinen. Ingebruikneming van de eerste meerspanningslocomotieven.
Periode c 1964 -1970	1964 - 1970 1966 - 1967	Invoering van de UIC-nummering voor goederenwagens en rijtuigen. Officieel einde van de stoomtractie.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk IV 1970 - 1990		Nieuwe nummering van het tractiematerieel. Invoeren van nieuwe, kleurrijkere livreien. Gedeeltelijke vernieuwing van het getrokken materieel. Geleidelijke vervanging van diesellocomotieven door nieuwe reeksen elektrische locs.
Periode a 1970 -1984	1971 1972 1976 – 1981 1979 1980 - 1985	Nieuwe nummering met 3-cijferige getallen van de motorstellen en met 4-cijferige getallen voor het overige tractiematerieel. Wijzigingen aan het uiterlijk van sommige tractievoertuigen: nieuwe livrei voor de motorwagens en diesellocs; plaatsing van dubbele koplampen (wit-rood). Eerste rit van een "historische" stoomtrein sedert het verdwijnen van deze tractievorm. Uittesten van nieuwe schilderingen. Invoeren van de bordeaux livrei voor de rijtuigen. Toepassen van de nieuwe UIC-normen voor de nummering van goederenwagens.
Periode b 1984 -1990	1984 1985 1987 1990	Verdere elektrificatie en begin van het afbouwen van de dieseltractie. Herstructurering van het net met afschaffen van lijnen en stopplaatsen, gepaard gaande met een herschikking van de dienstregelingen en het invoeren van klokvaste IC-IR-diensten. 150 ^{ste} verjaardag van de Belgische spoorwegen. Toepassen van de volledige UIC-2-nummering op de goederenwagens. Ingebruikneming van de nieuwe trek-duw-stellen "Benelux". Het nieuwe filiaal ABX neemt de activiteit van de pakjesdienst "B-Colli"over.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk V 1990 - 2005		Geleidelijke indienstname van de hogesnelheidslijnen met als logisch gevolg de gelijktijdige verdwijning van de klassieke internationale treinen. Geleidelijke vrijmaking van het vrachtvervoer.
Periode a 1990-1997	1991 1992-1995 1993 1994 1995 1996 1997	Herziening van de beschriftingsschema's van de rijtuigen. Rijtuigen krijgen nieuwe kleuren in overwegend lichtgrijs, opgefleurd met blauw en rood om het merkimago te vernieuwen (vb. EC Memling en "Break"-motorstellen). Deze livrei zal naderhand vereenvoudigd worden maar behoudt haar overwegend grijze kleur. Plan "STAR21" voor het binnenlands reizigersverkeer en vastleggen van het toekomstige hogesnelheidsnet van de NMBS. De motorstellen "Break" krijgen een tussenrijtuig. Ontbinding van de NMVB ingevolge de regionalisering van het stads- en streekvervoer, en oprichten van nieuwe maatschappijen voor de 3 gewesten van het land. Opening van het treinverkeer onder het Kanaal en eerste ritten van de "EUROSTAR". Introductie van de "New look"-livrei op de rijtuigen en vanaf 1996 op de treinstellen Indienstname van de HSL1; verdwijnen van de gesleepte treinen op de as Brussel-Parijs Aanvang van de HSL-diensten door het filiaal "THALYS".
Periode b 1998-2005	2000-2002 2003 2004	Liberaliseren van het vrachtvervoer. Verschijning van de diesellocomotief Class 66 op het net. Schrapping van de gesleepte dieseltreinen op de niet-geëlektrificeerde lijnen en verschijnen van de tweedelige motorwagens reeks 41. Indienstname van de HSL2 en verdwijnen van gesleepte stellen op de as Oostende-Keulen. Verschijning van de eerste ICE3-stellen van de DBAG op het Belgisch net. Einde van de EUROP-conventie voor goederenwagens. Schrapping van de posttreinen en van de autoslaaptreinen (TAC). Einde van het spoorverkeer op de Vennbahn.

Benaming	Jaar	Kenmerkende Gebeurtenissen
Tijdperk VI 2005 -		Talrijke herstructureringen bij het vrachtvervoer. Verdwijnen van de laatste internationale diensten met gesleepte stellen, (behalve de Benelux-diensten). Invoering van het ETCS- veiligheidssysteem.
Periode a 2005-2012	2005	Invoering van de nieuwe structuur van de Belgische Spoorwegen: NMBS (exploitatie) + INFRABEL (infrastructuur) + NMBS HOLDING (moederbedrijf). De vrachtafdeling van de NMBS wordt "B-CARGO". Belangrijke stijging van het vrachtvervoer door privéoperatoren.
	2007	Volledige liberalisering van het vrachtvervoer (beslissing EU). Verschijning van de TRAXX BR186 op het spoorwagennet en de reeks 28(II) voor het Beneluxverkeer.
	2008	Nieuwe UIC-nummering (12 cijfers, code 88 voor het in België ingeschreven materieel). Verschijning van de reeks 57: gehuurde locomotieven G2000. Nieuwe reorganisatie van het goederenvervoer op het spoor: B-CARGO wordt "Group B-CARGO".
	2009	Verschijning van de nieuwe HLE reeks 18(II).
	2010	Voltooiing van de HSL naar Duitsland en Nederland. 175ste verjaardag van de Belgische Spoorwegen.
	2011	B-CARGO wordt "NMBS Logistics"
	2012	Verschijning van de nieuwe motorstellen type "DESIRO". In de Beneluxdienst: vervanging van de gesleepte stellen door de "FYRA"-stellen
Periode b 2013-20xx	2013-2014	Einde van de FYRA in de Beneluxdienst en terugkeer van de gesleepte stellen. Begin van de indienststelling van het ETCS-veiligheidssysteem. Interne reorganisatie: de NMBS HOLDING verdwijnt; de entiteit "HR RAIL" wordt opgericht, die instaat voor het beheer van het personeel van NMBS en INFRABEL.
	2015	Opening van het museum "TRAIN WORLD" te Schaarbeek.
	2016	"NMBS Logistics" wordt "B-Logistics". Einde van het gebruik van de diesellocomotieven reeks HLD 57 (G 2000). Afschaffing van de treinen INT "IRIS" en "VAUBAN", de laatste gesleepte stellen in de internationale dienst (behalve de Beneluxdienst)
	2017	"B-Logistics" wordt "LINEAS".
	2018	Indienstname van de EUROSTAR-dienst tussen Amsterdam en Londen via België.